

Motion till riksdagen 2021/22:4

av **Amineh Kakabaveh (-)**

Om Sveriges roll i FN och stormaktsspelet om kvinnors rättigheter

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i FN med kraft bör driva frågan om att utvidga kampen mot det vardagliga grova våldet mot kvinnor så att den även omfattar våld i hederns namn, könsstympning, barnäktenskap och likartade former av förtryck av kvinnor och barn, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att organisationer som upprätthåller hedersförtryck och reproducerar hedersnormer icke ska få bistånd och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige även fortsättningsvis bör hålla sig till FN:s kärnkonventioner och till överenskommet språk vad gäller kvinnors och flickors rättigheter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i FN, EU och andra internationella organisationer bör bekämpa den långtgående relativiseringen av kvinnors och flickors rättigheter, bekämpa prostitution, språkligt förklädd till sexarbete och surrogatmödraskap, och fortsätta att arbeta för förbättrad sexuell och reproduktiv hälsa, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige inte bör teckna nya fleråriga stödavtal gällande FN-organ som inte säkerställer kvinnors och flickors rättigheter och som inte förbjuder barnäktenskap, könsstympning, trafficking, prostitution och andra former av könsförtryck, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen och utrikesförvaltningen utförligare bör informera riksdagen och allmänheten om vilka åtgärder och satsningar som görs på en rad områden när det gäller kvinnors rättigheter och de resultat dessa satsningar medfört och tillkännager detta för regeringen.

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste gå i bräschen för att säkerställa kvinnors och flickors rättigheter när nya strategiska planer tas fram i FN och andra internationella organisationer där Sverige har inflytande och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste stoppa sin krigsmaterielexport till könsapartheidregimer och länder som Pakistan m.fl. som stöder talibaner och andra islamistiska terrorgrupper, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige i FN bör ta initiativ till en ny FN-konferens för att stoppa det våld som finns legitimerat och ingår i flera medlemsländers nationella lagstiftning och strider mot mänskliga rättigheter och i allra högsta grad mot kvinnors mänskliga rättigheter samt tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige, som bedriver en feministisk utrikespolitik, borde understödja kvinnorättsförsvarare i Afghanistan och andra islamistiska diktaturer och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det är tydligt att det inträffat en vindkantring när det gäller synen på mänskliga rättigheter, som inneburit att respekten för dessa minskat – särskilt när det gäller kvinnors och barns rättigheter.

Med tanke på att det gått ett halvt sekel sedan FN efter kvinnokonferensen i Beijing började ägna kvinnornas rättigheter särskild uppmärksamhet borde det vara tvärtom. Man antog i Beijing en konvention om kvinnors rättigheter. Nu 50 år efter Beijing måste vi fråga oss: Var står världen idag när det gäller mänskliga rättigheter och kvinnors rättigheter?

Blickar man ut över vår planet finner man i flera länder istället för förväntade framsteg ett snabbt växande barbari. I flera länder, där islam är den dominerande religionen och i flera fall överordnad statsorganen vid stiftandet av de lagar som skall gälla i samhället, är lagstiftningen djupt kvinnofientlig och kvinnodiskriminerande.

Kvinnor och barn har i stater som t.ex. Iran, Saudiarabien och Qatar levt under sharia och kvinnor och flickor har haft en underordnad ställning i alla avseenden. Under de senaste 40 åren har förtrycket av kvinnor under flera islamistiska regimers välde ökat. I flera decennier har kvinnor och barn levt i skräck för regimer som praktiserat en brutal könsapartheid. Internationella organ som FN och EU har blundat för denna utveckling.

Kvinnors rättigheter och stormakternas spel

Ett ofta anfört argument för att rättfärdiga dessa underlåtenhetssynder när det gäller mänskliga rättigheter – särskilt kvinnors och barns rättigheter – har varit att man först måste skapa ”stabilitet”.

Efter vad som hänt i Afghanistan borde det nu stå fullständigt klart att den politik som mäktiga medlemsstater fört i Mellanöstern och Östasien under FN-flagg inte resulterat i någon som helst ”stabilitet” utan i kaos.

Idag måste man fråga sig vad som var det verkliga syftet med dessa s.k. humanitära interventioner. Snarare har de ingripanden som kriget gjort i Afghanistan handlat om att på traditionellt imperialistiskt vis inkorporera landet i sin inflytelsesfär.

I 20 år har USA och andra EU-länder visserligen satsat flera miljarder dollar i syfte att stärka kvinnors rättigheter och bygga en rättsstat, ett utbildningssystem m.m. i Afghanistan. Sovjetunionen hade försökt göra något liknande i det kalla krigets slutskede men insåg snabbare än USA att det var ett misslyckat projekt att försöka vinna inflytande i Afghanistan. Varken USA eller Sovjet förstod det afghanska folket och samhället och hade knappast någon klar strävan i den riktningen. Ytterst handlade det för deras del om geo- eller maktpolitiska intressen.

USA och EU talade visserligen ofta om att man ville stödja kvinnornas rättigheter i kampen mot talibanerna. Man bör dock – innan man försöker beskriva USA:s och andra västländers ingripanden i Afghanistan som ett krig mot de kvinnofientliga talibanerna – erinra sig att det var USA och Saudiarabien som gav sitt stöd åt talibanerna när det gällde att driva ut Sovjet ur Afghanistan. Därmed gav de talibanerna fotfäste i landet.

Idag förklarar president Biden, som fått Afghanistan i knäet av Trump, att det aldrig varit frågan om något ”statsbygge” i Afghanistan. Man har, påstår nu Biden, sändt trupper till landet för att man ville skydda USA mot terrorism. Men USA var ju faktiskt insyltat i Afghanistan långt före angreppet på Twin Towers, då president Bush proklamerade kriget mot terrorismen. Det har hela tiden från stormakers sida handlat om deras inflytande och intressen i regionen – inte det afghanska folkets väl och ve.

Media skrev och talade mycket och gärna om stödet till Afghanistans kvinnor och skolflickor. Nu uppenbarar sig under Bidens presidentskap vad som varit de verkliga drivkrafterna i spelet om Afghanistan. De afghanska kvinnorna har, trots miljarderna till skolor för flickor, bara varit en bricka i ett stormaktsspel. Jämfört med kostnaderna för de militära insatserna var stödet till de afghanska skolflickorna en spottstyver.

Vad händer nu?

Vad gör Sverige när kvinnors rättigheter i Afghanistan riskerar att rullas tillbaka till stenåldern? Sverige måste agera i EU och FN i solidaritet med alla afghanska kvinnor och barn.

I 20 år understödde USA en djupt korruperad och orkeslös regim i Afghanistan. Såväl amerikanska som svenska insatser motiverades tidigt med att trupperna skulle försvara kvinnors och barns rättigheter. Två decennier och otaliga miljarder dollar senare slås de landvinningar som gjorts i spillror när islamistiska fundamentalister återigen tar makten i landet och inför sharialagar.

Talibanerna vill, likt många andra kvinnohatande fundamentalistiska stater och terrorgrupper, hålla västvärlden i schack genom att använda kvinnor under sharialagarna som sin gisslan.

Det nya talibanska styret i Afghanistan påstår att de vill handla och utvecklas tillsammans med västvärlden och försöker framstå som en legitim partner. Utåt ger man sken av att ha lagt tidigare extrema idéer och praktiker bakom sig. De flesta länder verkar dock genomskåda denna lögn. Varför skulle de annars evakuera sina egna medborgare och lokala anställda? Samtidigt lämnas miljontals utsatta kvinnor och barn kvar i landet. Troligen kommer de än en gång tvingas leva under stenhårda och uråldriga sharialagar. Redan nu kommer rapporter om hur kvinnor och flickor inte tillåts gå till

skolor, universitet stängs, musik förbjuds m.m. Allt färre kvinnor rör sig utomhus. Sex före eller utanför äktenskapet bestraffas med 100 piskrapp offentligt.

De vars rättigheter insatserna från EU och FN syftade till att försvara är lämnade åt sitt öde. Det återstår nu att se om Sverige, EU och FN kommer att välkomna talibanerna till handelsavtal och andra politiska och ekonomiska samarbeten, och därmed fullt ut legitimera det nya kvinnohatande styret. (Sverige har som princip att erkänna stater vars regimer har kontroll över ifrågavarande lands territorium. Talibanerna har idag kontroll över hela Afghanistan.)

Globalisering och kvinnoförtryck

I en rad länder är brott mot de mänskliga rättigheterna fullt lagliga. I Saudiarabien kan en kvinna inte lämna huset, besöka läkare eller myndigheter utan sin man. Det handlar alltså om nationellt lagliga handlingar som strider mot internationell lag. Dessa handlingar drabbar unga människor – främst kvinnor.

Brott mot kyskhetslagen kan bestraffas med avrättning. Flera länder har lagar där samkönade relationer straffas med döden, andra accepterar eller till och med uppmuntrar barnäktenskap.

Amnesty International rapporterade om ett fall där en tolvårig flicka dött efter bröllopsnattens våldtäkt, utförd av en över femtioårig man som lagenligt gift sig med henne. Vad det handlar om är inget annat än mord och pedofili med lagens stöd.

Att stater som är medlemmar i FN legitimerar brott mot de mänskliga rättigheterna är orimligt. FN måste inför dessa nationellt legaliserade brott mot mänskliga rättigheter agera resolut. Det duger inte att vänta ytterligare trettio år innan man tar ett nytt tuffjäta framåt när det gäller kvinnors och barns rättigheter.

Ett land som Sverige med politisk demokrati och som strävar efter jämställdhet bör i FN med kraft driva frågan om att utvidga kampen mot det vardagliga grova våldet mot kvinnor så att den även omfattar våld i hederns namn, könsstympning, mot barnäktenskap och likartade former av förtryck av kvinnor och barn.

Detta vill jag att riksdagen skall ge regeringen till känna.

Sverige är ingen ö i en globaliserad värld

År 2002 antogs en resolution i FN, som byggde på mycket forskning om hedersmord och äktenskapstraditioner. Resolutionen var författad av kvinnor från Pakistan. Bakom resolutionen stod bl.a. kvinnor som Asma Jahangir, advokat från Pakistan. I rapporten fanns en hel del statistik som angav antalet hedersmord, om hur barn gifts bort, hur kvinnor tvingades in i äktenskap och man skrev om könsstympning. Detta hade stor betydelse för den svenska regeringens förhållningssätt till hedersfrågan. Det har varit en successiv process även om det är långt kvar tills vi har utrotat hedersförtryck och hedersnormer.

Ett utvecklat land som Sverige med en hög bildningsnivå och en stark demokratisk tradition skakades år 2002 av nyheten att en far avrättat sin dotter därför att dottern, Fadime Sahindal, ingått en kärleksrelation som han och hans omgivning ansåg kränkte familjens heder. Vi har hundratusentals hedersutsatta kvinnor och barn i vårt land. Varken Hora Eller Kuvad (VHEK) och andra kvinnoorganisationer har drivit intensiva kampanjer som lett till flera bra förändringar av våra lagar. Men det återstår fortfarande

mycket att göra – inte minst när det gäller förbud mot religiösa skolor och samfund som med skattemedel reproducerar hedersnormer.

Detta vill jag att riksdagen skall ge regeringen till känna.

Den svenska kvinnorörelsens organisationer har under de senaste åren uppmärksammat regeringen på de förskjutningar som skett inom FN-systemet mot en relativisering av kvinnors och flickors rättigheter. Denna relativisering har gått så långt att man inom delar av FN-systemet bl.a. förespråkar så kallat sexarbete. Sveriges regering har alltid arbetat för att FN ska hålla sig till sina kärnkonventioner och till överenskommelserna vad gäller kvinnors och flickors rättigheter.

Detta vill jag att riksdagen skall ge regeringen till känna.

I UNFPA:s (United Nations sexual and reproductive health agency/FN:s myndighet för sexuell och reproduktiv hälsa) senaste State of the World Population Report förordas dock såväl sexarbete som surrogatmoderskap och man förordar dessutom att länder ska undvika lagstiftning av hedersnormer och lagstiftning mot barnäktenskap.

Detta är det senaste exemplet på en långtgående relativisering av kvinnors och flickors rättigheter. Istället för att söka förbättra sexuell och reproduktiv hälsa handlar det nu om att förespråka sexuell och reproduktiv handel med kvinnor och barn. Här är det uppenbart att Sverige i FN måste göra stora ansträngningar att sätta stopp för dessa uppenbara dumheter.

Detta vill jag att riksdagen skall ge regeringen till känna.

Sveriges strategi för UNFPA och andra FN-organisationer

Det förväntas av vår feministiska regering att ta upp dessa frågor när Sverige nu står inför att teckna nya s.k. kärnstödsavtal och ta fram nya strategiska planer för UNFPA och andra FN-organisationer. När FN-organisationer allt oftare relativiserar fundamentala delar av kvinnors rättigheter bör Sverige agera och med kraft trycka på för att FN ska fortsätta att utgå från sina kärnkonventioner och grundläggande internationella överenskommelser om mänskliga rättigheter, icke-diskriminering och alla människors lika värde, som man tidigare varit ense om.

Detta vill jag att riksdagen skall ge regeringen till känna.

Kvinnorörelsen och kvinnoorganisationer i Sverige har vid flera tillfällen – senast i december 2020 – uppmärksammat Utrikesdepartementet och givit exempel på förskjutningar inom FN-systemet, där man försöker glida bort från tidigare utfästelser i bland annat kvinnokonventionen, Beijingkonferensen 1995 och andra viktiga överenskommelser som fungerat som ledstjärnor för kvinnors rättigheter och för jämställdhet mellan kvinnor och män.

Villkoren för Sveriges finansiella stöd till FN-organ

Sverige bidrar med en väsentlig del till finansieringen av dessa organisationer. Det är viktigt att Sverige säkerställer att skattebetalarnas pengar inte går till organisationer inom FN-systemet som upprätthåller hedersförtryck, hedersnormer och andra kvinnoförtryckande mekanismer. Jag och många andra som kämpar för kvinnors rättigheter har stora förväntningar på att Sverige inte tecknar nya fleråriga stödavtal gällande FN-organ som inte säkerställer kvinnors och flickors rättigheter och som inte förbjuder barnäktenskap, könsstympning, trafficking, prostitution och andra former av könsförtryck.

Detta vill jag att riksdagen skall ge regeringen till känna.

Jag har under mina 13 år i riksdagen ställt flera interpellationer, motioner och frågor och debatterat med olika utrikesministrar om dessa frågor, men tyvärr har man aldrig fått något klart besked om var Sverige står och vad man gör konkret i kampen mot regimer som bedriver könsapartheid. Man möts endast av allmänna formuleringar och försäkringar om att man gör vad man kan för att stärka kvinnors rättigheter och företagande. Man vill veta mer om vilka åtgärder och satsningar som görs och framför allt vad dessa konkret resulterat i.

Detta vill jag att riksdagen skall ge regeringen till känna.

Manschauvinisternas nickedockor

Vi vet att kvinnor i många länder inte är lika inför lagen. Kvinnors ord och vittnesmål har inte samma tyngd inför myndigheter och domstolar som mäns. Kvinnor måste först få tillstånd av sin man, fader, bror m.m. innan de får starta företag eller ens på egen hand besöka läkare, resa vart de vill eller arbeta utanför hemmet. Man får inte låta sig föras bakom ljuset av att det i internationella sammanhang framträder privilegierade kvinnor, utsedda av ländernas ofta mycket mansdominerade regeringar – inte minst i regimer som tillämpar könsapartheid som Iran, Saudiarabien, Qatar m.fl., vilka förklaras företräda kvinnorna i dessa länder, när de ställer sig bakom sina statsledningars kvinnofientliga politik. De ska inte betraktas som annat än regimernas nickedockor.

En absurditet i FN-systemet

Sverige måste stå upp och hålla fanan högt i FN och andra sammanhang för kvinnors och barns rättigheter. Det framstår som fullständigt absurt om Sverige ger finansiellt stöd till FN-organ som förordar en kvinnofientlig politik. Ett sådant stöd blir faktiskt ett stöd till en politik som stödjer brott mot mänskliga rättigheter.

Sverige måste i FN ta strid mot de stater som godtar eller tolererar könsstympning och barnäktenskap eller för en politik som är fientlig mot kvinnors frihet, liv och hälsa.

Sådana stater förtjänar knappast fullt medlemskap i FN på samma villkor som stater som eftersträvar frihet och demokrati för sina medborgare. Sverige måste gå i bräsch för att säkerställa kvinnors och flickors rättigheter när nya strategiska planer tas fram i FN och andra internationella organisationer där Sverige har inflytande.

Sverige måste stoppa krigsmaterielexporten till könsapartheidregimer och länder som Pakistan m.fl. som stödjer talibaner och andra islamistiska terrorgrupper.

Detta vill jag att riksdagen skall ge regeringen till känna.

För att börja råda bot på de missförhållanden och det barbari som breder ut sig i olika delar av världen borde Sverige i FN:s generalförsamling ta initiativ till en konferens i FN:s regi för att stoppa det våld som finns legitimerat och ingår i flera medlemsländers nationella lagstiftning och strider mot mänskliga rättigheter och i allra högsta grad mot kvinnors mänskliga rättigheter.

Detta vill jag att riksdagen skall ge regeringen till känna.

Det är kvinnorna och barnen som får betala högsta priset i konflikter och krig där brotten mot kvinnors mänskliga rättigheter är omfattande. Det är kvinnor och barn som drabbas hårdast av stormakternas geopolitiska äventyr. Då gäller det naturligtvis att se

till att de FN-organ som har till uppgift att stärka kvinnors rättigheter inte gör motsatsen.

I skrivande stund är kvinnors och flickors situation i Afghanistan i fara under talibanernas sharialagar. Den risken löper även kvinnor och barn samt olika minoriteter i en rad andra länder som Syrien, Kurdistan, Irak och Libyen, där Daesh/Isis och andra islamistiska terrorgrupper nu efter talibanernas triumf ökat. Sverige, som bedriver en feministisk utrikespolitik, borde understödja kvinnorrättsförsvare i Afghanistan och andra islamistiska diktaturer.

Detta vill jag att riksdagen skall ge regeringen till känna.

Amineh Kakabaveh (-)